

ÇUKUROVA ARAŞTIRMALARI

E-ISSN: 2458-7559

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.18560/cukurova.1140>

Sakin, A. Ş. (2019). Türk flüt literatüründen elektro-akustik eser örneği: Biçimsiz yansımalar.

Çukurova Araştırmaları, 5 (2), 202-212.

CİLT 5, SAYI 2, KIŞ 2019, s. 202-212.

TÜRK FLÜT LİTERATÜRÜNDEN ELEKTRO-AKUSTİK ESER ÖRNEĞİ: BİÇİMSİZ YANSIMALAR¹

Ajda Şenol SAKİN²

Öz

1950'lerden sonra klasik batı müziğinde ortaya çıkan elektro-akustik müzik günümüz Türk bestecileri tarafından da tercih edilen bir türdür. Bu müzik türünde akustik enstrümanların yanı sıra önceden kaydedilmiş sesler kullanılmaktadır. Bu kaydedilmiş sesler kaydedildiği hali ile ya da farklı şekillerde değiştirilerek de kullanılmaktadır. Bu türde eser bestelemiş olan Türk bestecilerinden Bülent Arel ve İlhan Mimaroglu öncü olarak gösterilebilir. Sonrasında Aydın Esen, Mehmet Aktuğ, Meliha Doğuduyal, Tolga Tüzün, Mete Sakpınar, Mesruh Savaş ve Berkant Gençkal'ın eserleri örnek olarak verilebilir. Bu araştırmanın amacı, dünya standartlarına ulaşmış Türk flüt repertuarından Mesruh Savaş'ın Biçimsiz Yansımalar eseri hakkında ayrıntılı bilgi vererek Türk bestecilerinin ve Türk Flüt literatürünün uluslararası düzeyde tanınırlığını arttırmaktır. Araştırmada kaynak tarama, besteciler ile görüşme ve eser analizi yöntemleri kullanılmıştır. 2009 yılında flüt, piyano ve elektronik sesler için bestelenmiş Biçimsiz Yansımalar eseri flütçü Sibel Ayhan ve piyanist Aylin Çakıcı Uzar için bestelenmiştir. Eser, bestecinin yeni flüt sesleri ve çok sık kullanılmayan ileri flüt tekniklerini kullanma isteğiyle ortaya çıkmıştır. Esere daha sonra estetik sebeplerden ve belki biraz da bestecinin yeni seslere, renklere olan merakından elektronik sesler de ilave edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türk flüt literatürü, elektro-akustik müzik, Mesruh Savaş, Biçimsiz Yansımalar

¹ Bu çalışma 6. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları kongresinde (26-27 Nisan 2019) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, <https://orcid.org/0000-0003-1870-2329>

Article Info/ Makale Bilgisi

Received/Geliş: 10.06.2019

Accepted/Kabul: 22.08.2019

EXAMPLE OF ELECTRO-ACOUSTIC PIECE FROM TURKISH FLUTE LITERATURE: DEFORMED REFLECTIONS

Abstract

Electro-acoustic music that emerged in classical western music after 1950s is also preferred by young Turkish composers. This type of music uses pre-recorded sounds as well as acoustic instruments. These recorded sounds could be used originally in the way they are recorded or recorded sounds could be changed. Bülent Arel and İlhan Mimaroglu can be seen as the pioneers of Turkish composers who have composed electro-acoustic pieces. And some examples of the other Turkish composers who composed electro-acoustic pieces are Aydın Esen, Mehmet Aktuğ, Meliha Doğuduyal, Tolga Tüzün, Mete Sakpınar, Mesruh Savaş and Berkant Gençkal. The aim of this study is to increase the recognition of Turkish composers and Turkish flute literature at international level by giving detailed information about Mesruh Savaş's Deformed Reflections from Turkish flute repertoire. In this research, literature review, interview with composers and work analysis methods were used. Deformed Reflections was composed for flutist Sibel Ayhan and pianist Aylin Çakıcı Uzar in 2009 for flute, piano and electronic sounds. The piece emerged with the composer's desire to use new flute sounds and extended flute techniques that were not used very often. Electronic sounds were added to the piece later on for aesthetic reasons and perhaps on the curiosity of the composer to new sounds and colours.

Key words: Turkish flute literature, electro-acoustic music, Mesruh Savaş, Deformed Reflections.

GİRİŞ

Ses kayıt teknolojisi 1850'li yıllarda gelişmeye başlasa da ses kaydı yapabilen, tekrar üretebilen ve yeniden çalabilen teknolojiyi Thomas Edison 1877 yılında icat etmiş ve adına Fonograf denilmiştir (Malm'dan aktaran Erdal, 2016: 73). Bu cihaz müzik kayıtları için değil konuşma kayıtları için kullanılmıştır. 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında ses teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ile "ses kaydının önemli unsurları olan mikrofon, hoparlör, amfi ve manyetik şeritler (tape) çeşitlenmiştir" (Say'dan aktaran Erdal, 2016: 73). "Elektro-akustik teknolojisi sayesinde sesin karakteristik değerleri ve ölçüleri; sesin hızı, sesin dalga boyu, sesin frekansı, sesin genliği ya da şiddeti gibi unsurlar üzerinde çalışmalar yapılmaya başlanmış, sesin tını özellikleri üzerinde de değişiklikler yapılabilmiş ve hatta tınılar taklit edilebilmiştir" (Say, 2005).

1950'lerden sonra klasik batı müziğinde ortaya çıkan elektro-akustik müzik türünde akustik enstrümanların yanı sıra önceden kaydedilmiş sesler bulunmaktadır. Bu kaydedilmiş sesler kaydedildiği hali ile ya da farklı şekillerde değiştirilerek de kullanılmaktadır. Elektronik seslerin akustik müzik ile birleştirildiği müzik türüne pek çok isim verilmiştir. Kutluk'a göre (1997) bunlar *musique concrete*, *electronic music*, *tape music*, *electro-phonetic music*, *computer music*, *live/electronic music* ve *text sound* olarak sıralanabilir. Bu müzik türleri kendi içinde farklılıklar göstermektedir.

Somut müziğin ilk örnekleri Paris'te gerçekleştirilirken ve aralarında "Berio, Stockhausen, Boulez, Cage ve Messian" gibi bu alanın çok önemli bestecilerinin de yer aldığı isimler Fransız Radyosu stüdyolarında pek çok eser yaratmışlardır. Paris'te bu çalışmalar yapılırken Almanya'da yine Stockhausen, Ligeti ve Herbert Eimert Köln Batı Alman Radyosu stüdyolarında elektronik müzik çalışmaları gerçekleştirmektedirler (Kutluk, 1997: 261).

Bunun yanı sıra "Banda kaydedilmiş müzik"i konser salonlarında canlı müzik ile birlikte kullanan ilk bestecilerden biri İtalyan Besteci Luciano Berio'dur (Aktuze, 2004). Bestecilerin elektro-akustik müziğe yönelmesinin sebebi kendilerini yorumcunun sınırlarını göz önünde bulundurmamak zorunda olmadıkları ve elde etmek istedikleri sesi yaratabilme kabiliyetlerini

kullanabilecekleri bir tür olmasından dolayı daha özgür hissetmeleri ve yeni tını arayışları olarak düşünülebilir (James, 1986: 74).

Dünya'daki uygulamalarının yanı sıra ülkemizdeki bestecilerinin eserleri incelendiğinde elektro-akustik müzik türünün Türk besteciler tarafından da kabul gördüğü ve uygulandığı görülmektedir. Bu türde eser bestelemiş olan Türk bestecilerinden Bülent Arel ve İlhan Mimaroglu öncü olarak gösterilebilir. Sonrasında Aydın Esen, Mehmet Aktuğ, Meliha Doğuduyal, Tolga Tüzün, Mete Sakpınar, Mesruh Savaş ve Berkant Gençkal'ın eserleri örnek olarak verilebilir.

Tablo 1'de Türk flüt literatüründe yer alan bazı elektro-akustik eserler ve bestecileri görülmektedir.

Tablo 1. Türk Flüt Literatüründe Yer Alan Bazı Elektro-Akustik Eser Örnekleri

Besteci	Eser Adı	Çalgı Grubu
Mete Sakpınar	Hyperflute	Flüt ve elektronik audio tape
Kamran İnce	Kemerler	Flüt, klarinet, trompet, keman, viyolonsel ve synthesizer
Gökçe Altay	Dünya'nın En Tuhaf Mahluku	Anlatıcı, flüt, obua, korno, piyano, vibrafon, perküsyon, elektronik tape
Mesruh Savaş	Biçimsiz Yansımalar	Flüt, piyano ve elektronik

Amaç

Bu araştırmanın amacı, genç kuşak Türk bestecilerinin elektro-akustik müzik hakkındaki düşüncelerini ortaya koymak ve Dünya standartlarına ulaşmış Türk flüt repertuarından Mesruh Savaş'ın Biçimsiz Yansımalar eseri hakkında ayrıntılı bilgi vererek Türk bestecilerinin ve Türk Flüt literatürünün uluslararası düzeyde tanınırlığını arttırmaktır.

Yöntem

Araştırmada kaynak tarama, besteciler ile görüşme ve eser analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bestecilerin elektro-akustik müzik hakkındaki görüşlerini belirleyebilmek amacıyla e-mail yolu ile 5 genç kuşak Türk bestecisi ile görüşülmüştür (İlkay Bora Öder, Berkant Gençkal, Merve Dedeoğlu, Ata Can Yıldız ve Bengü Cömert). Bestecilerden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Biçimsiz Yansımalar eseri hakkındaki bilgiler besteci ile 20 Temmuz 2011 tarihinde yapılan görüşme ve Çağdaş Türk Bestecilerimizden Piyano Eşlikli Flüt Eserleri (2018) kitabında yer alan notasyonundan elde edilmiştir.

BULGULAR

Elektro-Akustik Müzik Hakkında Besteci Görüşleri

Yapılan görüşmeler sonucunda genç kuşak Türk bestecilerinin elektro-akustik müzik hakkında olumlu görüşleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra bir besteci elektro-akustik müzik ile ilgilenmediğini ve besteciliğinde bu alana yönelmediğini diğer bir besteci de henüz bu alanda bestelediği eser olmadığı için soruları cevaplayamayacağını belirtmiştir.

Olumlu görüş bildiren besteciler özellikle bestecilerin bu konuda bilgi sahibi olmaları gerektiğini vurgulamışlardır.

"Elektro - Akustik müzik hakkında pozitif düşünceye sahibim. Bestecilerin bu alanda bilgi sahibi olmalarının kişisel bilgi ve sanatsal gelişimlerinde avantaj olduğunu savunmaktayım. Bu alandaki öğrenilecek temel bilgilerin bestecilerin sadece deneysel elektro - akustik değil,

hibrid; hem geleneksel hem de elektro akustik besteler yazmasına ve bu iki farklı dilin kullanımının kompozitif tekniklerini geliştireceğine inanmaktayım” (K1).

Besteciler ayrıca yaşadığımız yüzyılı anlama ve takip etme adına da bestecilerin elektro-akustik müzik ile ilgilenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

“Yaşadığımız yüzyılı göz önüne alınca elektro akustik müziğin günümüz yaşam stilini betimlemede klasik müzikten daha başarılı yönlerinin olduğunu da söyleyebilirim” (K5).

“Gelişen teknoloji ile beraber gerek enstrümantal müzik gerekse de elektronik müzik de beraberinde gelişmektedir. 1950’lerde hem akustik müzik hem de elektronik müzik aynı çatı altında kullanılmaya başlaması zamanın ruhu gereği olarak doğal bir süreci oluşturmakta (Karlheinz Stockhausen - Kontakte) ve bir sonraki besteciler de bu medya ortamını kullanmaya başlamaktadır” (K2).

Bestecilerin elektro-akustik eser besteleme nedenleri şöyle özetlenebilir:

- Yeni bir dil ve farklı bir üslup olması (K1)
- Eser içerisinde farklı ses rengi arayışı (K1)
- Sipariş olması (K2)
- Bazı festivallerin ön koşulu olması (K2)
- Mezun olurken her iki alanı kullanabilme yeteneğini gösterme çabası (K2)
- Yarışmanın şartnamesi (K2)
- Elektronik cihazlardan, geleneksel enstrümanlarla oluşturulamayacak sesler alabilmek (K4)
- Dinleyicinin beklentisini azaltarak daha somut bir ortam yaratmak (K4)
- Dinleyicileri beklentilerden sıyrıp daha az bildikleri ve güvensiz hissettikleri bir ortama sokmak (K4).

Ayrıca bestecilere “dinleyiciden gelen elektro-akustik eserlere yönelik tepkiler nelerdir?” diye sorulmuştur.

Besteciler, dinleyicinin elektro-akustik müziği anlayabilmesi ve yorumlayabilmesi için belli bir sanatsal ve müzikal birikime sahip olması gerektiğini belirtmişlerdir (K1, K4, K5).

Ayrıca bu konuda deneyimli olmayan dinleyicinin genelde “Müzik mi bu şimdi?”, “Ne anlatmaya çalıştın?” gibi sorularının yanı sıra “Çocukların çoğunun ve elektro-akustik müziğe pek aşina olmayan yetişkinlerin bir kısmının bu müziği korkutucu olarak tanımladığı” söylenmiştir (K4).

Bunun yanı sıra eserleri hakkında olumlu görüşlerin olduğu da belirtilmiştir.

“Gülsin Onay: (2018) - An Ordinary Day of My Life için (Berkant Gençkal diye bir besteci var, çok ilginç müzikler yapıyor)” (K2).

“İnternete yüklediğim eserlerimi ya da performanslarımı beğenip mesaj atan, bir sonraki performansı ya da paylaşımı takip eden insanlar da oluyor” (K4).

Tablo 2’de görüşülen bestecilerin elektro-akustik eserlerine yer verilmiştir.

Tablo 2. Görüşülen Bestecilerin Elektro-Akustik Eserleri

Besteci	Eser Adı	Eserin Dinlenebileceği Adres
Berkant Gençkal	Musica Mono-Melodia (2004)	https://www.youtube.com/watch?v=e4VePRmOn2g
	Musica Ritmico (2004)	https://www.youtube.com/watch?v=Ps4hK63enHw
	An Ordinary Day of my Life (2012)	https://www.youtube.com/watch?v=dZtfeEuV2_4
Ata Can Yıldız	Progress dn3154	https://www.youtube.com/watch?v=Y3dCaVaYhYI
	Timbre and Space	https://atacan.bandcamp.com/track/timbre-and-space

Elektro-Akustik Eser Örneği: Biçimsiz Yansımalar

Türk flüt literatüründe yer alan ve elektro-akustik müzik türüne örnek oluşturan Biçimsiz Yansımalar eseri genç kuşak Türk bestecilerinden Mesruh Savaş'a aittir.

Prof. Mesruh Savaş, 1978 yılında Kırcaali'de doğdu. Babasından aldığı derslerle küçük yaşta piyano eğitimine başladı. Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesini bitirdikten sonra eğitimine Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Teori – Kompozisyon bölümünde devam etti. Burada lisans ve yüksek lisans süresince Işın Metin, Bujor Hoinic, Alfred Michourin, Elena Puşkova, Naile Mehtiyeva gibi besteci, şef ve müzikologlarla çalıştı. Bestecilik çalışmalarına Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde devam ederek 2007 yılında Sanatta Yeterlik diploması aldı. Burada başta danışmanı Prof. Dr. Hasan Uçarsu, Prof. Dr. Özkan Manav ve Doç. Mehmet Nemutlu gibi bestecilerle kompozisyon ve 20. yy. repertuarından seçmelerle analiz çalıştı. 2006–2012 yılları arasında Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarında başta Form, Analiz, Müzik Tarihi, Armoni ve Caz teorisi alanlarında dersler verdi. 2012 yılında doçentlik ünvanı ile onurlandırılan besteci, akademik çalışmalarına Haliç Üniversitesi konservatuvarında devam etmekte ve kompozisyon çalışmalarının yanı sıra ses tasarımı, elektronik ve elektro akustik müzik alanlarında da çalışmaktadır (Alıcı&Atalay, 2018; <https://mesruhsavas.wordpress.com/about/ozgecmis/>).

Biçimsiz Yansımalar

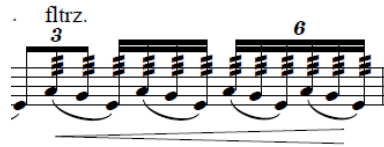
2009 yılında flüt, piyano ve elektronik sesler için bestelenmiş Biçimsiz Yansımalar eseri flütçü Sibel Ayhan ve piyanist Aylin Çakıcı Uzar için bestelenmiştir. Eser, bestecinin yeni flüt sesleri ve çok sık kullanılmayan ileri flüt tekniklerini kullanma isteğiyle ortaya çıkmıştır. Eserin iki versiyonu bulunmaktadır. Bunlardan ilkinde eser sadece flüt ve piyano için bestelenmiştir. İkinci versiyonunda esere estetik sebeplerden ve belki biraz da bestecilerin yeni seslere, renklere olan içgüdüsel doyumsuzluğundan elektronik sesler de ilave edilmiştir. Eklenen elektronik sesler, çoğunlukla bestecinin kaydettiği ya da diğer kaynaklardan edindiği, hatta ünlü flüt eserlerinin kayıtlarından alıntılacağı flüt seslerinden meydana gelmektedir. Ancak bu sesler dijital ses işleme yöntemleri ile başkalaştırılmış ya da tamamen başka seslere dönüştürülmüştür. Böylece çoğu durumda akış içinde flütün tek başına çalması imkânsız olan tınılar elde edilmiştir. Yine de eserdeki temel amaç flüt, piyano ve elektronik seslerden oluşan bir trio sunmaktan çok, bu üç ses kaynağını, iç içe geçmiş tek bir çalgı, birbirini tamamlayan bir bütün olarak duyurmaktır (Savaş, M. Bireysel Görüşme, 29 Temmuz 2011; Piyano Eşlikli Flüt Eserleri, 2018: 11; Şenol ve Demirbatır, 2012: 181).

Bestecinin eser hakkında verdiği bu açıklamalar eser notası incelenerek dinlendiğinde daha çok anlam bulmaktadır. Çünkü eserde kullanılan elektronik kayıtlar sadece flüt seslerini içermektedir. Bu seslerin çoğu modern flüt teknikleri ile elde edilmiş ve üzerinde oynanmış seslerdir. Örneğin ıslık sesleri, farklı triller, perde sesleri vb.

Bu özelliği ile flüt, piyano ve elektronik sesler için bestelenmiş eser aslında iki flüt ve piyano için duyulmaktadır. Fakat eserde kullanılan bestecinin eserinde yer vermek istediği ve üzerinde oynanmış bu flüt seslerinin canlı olarak seslendirilmesi mümkün değildir. Yine de eğer eser notasyon incelenmeden dinleniyor ise bazı bölümlerinde hangi partiyi seslendiren flütün akustik hangisinin elektronik olduğunun fark edilmesi zor olabilmektedir. Bu da bestecinin yaratmak istediği olguyu gerçekleştirebildiğine güzel bir örnektir.

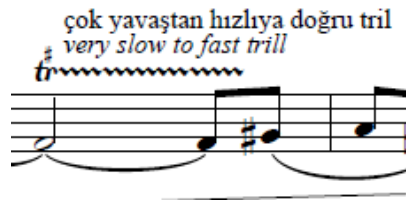
Eserde kullanılan modern flüt teknikleri ayrıntılı olarak notasyonda açıklanmış olup teknikler şunlardır:

- **Kurbağa Dili (Flutterzunge):**

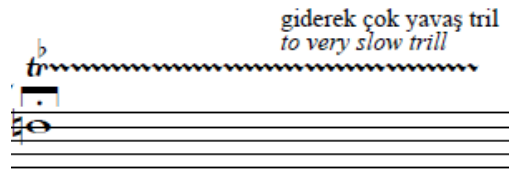

Resim 1. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Kurbağa Dili” Örneği

- **Tril (Giderek Yavaşlayan ya da Hızlanan Triller):**

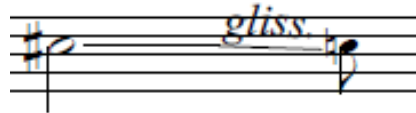

Resim 2. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Hızlanan Tril” Örneği

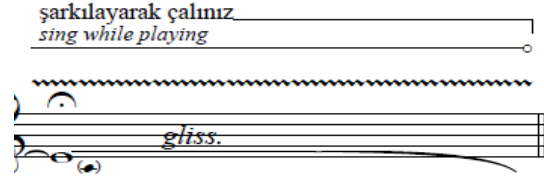
Resim 3. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Yavaşlayan Tril” Örneği

- **Glissando:**

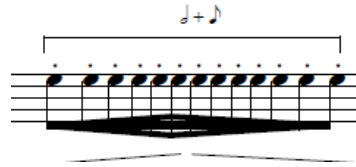
Resim 4. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Glissando” Örneği

- **Şarkılama:**

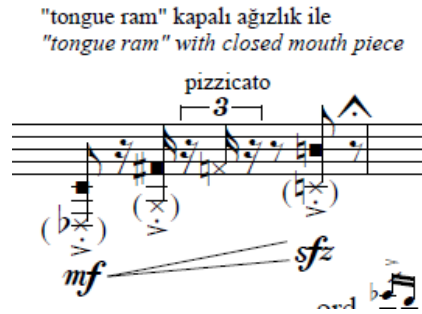
Resim 5. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Şarkılama” Örneği

- **Giderek Hızlanan, Sıkışan Notalar:**

Resim 6. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Giderek Hızlanan, Sıkışan Notalar” Örneği

- **Tong Ram:**

Resim 7. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Tong Ram” Örneği

- **Pizzicato:**

Resim 8. Biçimsiz Yansımalar Eserinden “Pizzicato” Örneği

• **Doğuşkanlar:**

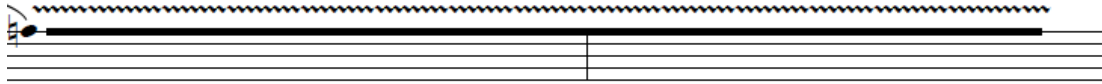

* Doğuşkan sesler aksi belirtilmedikçe istenilen şekilde çalınabilir
* Harmonic notes may be played as wished unless indicated.

Resim 9. Biçimsiz Yansımalar Eserinden "Doğuşkan" Örneği

• **Renk Trili (bisbigliando):**

"bisbigliando, renk trili" Normal parmak pozisyonu ile ses rengini değiştiren başka bir pozisyon arasında hızlı değişimler ile çalınır. Bu triller çoğunlukla hafifçe sesin perdesini de değiştirirler.
"bisbigliando, tone colour trill" Rapid change between normal fingering and a fingering changing the tone-colour. These trills most often also change the pitch.

Resim 10. Biçimsiz Yansımalar Eserinden "Renk Trili (Bisbigliando)" Örneği

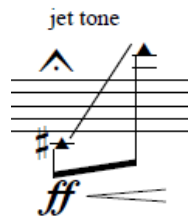
• **Hollow Tones:**

"hollow tones" ses rengini değiştiren alternatif parmak pozisyonu ile çalınır
"hollow tones" with alternative fingering changing tone color.
You may also use a micro-tone fingering, and then play at correct pitch

Resim 11. Biçimsiz Yansımalar Eserinden "Hollow Tones" Örneği

• **Jet Tone (Jet ışıkları):**

Resim 12. Biçimsiz Yansımalar Eserinden "Jet Tone" Örneği

• **Klapet Trili:**

Resim 13. Biçimsiz Yansımalar Eserinden "Klapet Tril" Örneği

İcra Notları

1. Bu eserin icrası üç pedallı piyano gerektirmektedir ve pedal işaretleri kesin olup aynen uyulmalıdır. Pedallar şu işaretlerle gösterilmiştir:
P.1 = sağ (*damper*) pedal
P.2 = orta (*sostenuto*) pedal
2. Eserde kullanılan diğer işaret ve kısaltmalar şöyledir:

ord. *modo ordinario*

fltrz. *flutterzunge, frulato*

l.v. *laissez vibrer*

• *küçük ara ya da nefes*

◡ ◢ ◣ *sırası ile fermata, kısa fermata, uzun fermata*

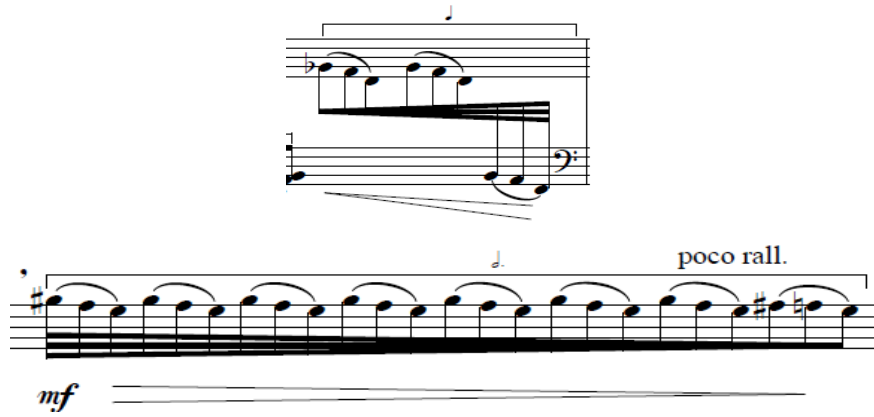
• • ○ *sırası ile kapalı, yarı açık, açık ağızlık pozisyonu. Eserde bir sesten diğer bir sese geçişecek biçimde kullanılmıştır. Örneğin:*

— — — — — ○

Diğer açıklamalar notada gösterilmiştir.

Resim 14. Biçimsiz Yansımalar Eseri İcra Notları

Eserde farklı tempolarda 4 bölüm bulunmaktadır. İlk bölüm “Molto Tranquillo, sempre quasi recitativo” başlığı ile yavaş tempoda (50 metronom) başlamaktadır. Bölümde rallertando’ya sıkça yer verilmiştir. Giderek hızlanan sıkışan ya da giderek yavaşlayan notalar bu bölümde sadece flüt partisinde değil piyano partisinde de kullanılmıştır. Ayrıca bu motiflerin kaç vuruş içerisinde seslendirileceği notasyonda belirtilmiştir.

The image shows a musical score for a piano part. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It features a melodic line with a fermata over a group of notes. The bottom staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F-sharp). It features a rhythmic accompaniment. The score includes a dynamic marking of *mf* and a tempo marking of *poco rall.*

Resim 15. Biçimsiz Yansımalar Eserinin Piyano Partisinden Bir Bölüm

Eserin ikinci bölümü “Deciso” başlığı ile 66 metronom sayısındadır. İlk bölümden biraz daha hızlı olan bölüm kararlı bir karakterde seslendirilmelidir. “Lento pastorale” başlığındaki ve 60 metronom sayısındaki 3. bölüm yavaş ve doğayı betimleyen bir bölümdür. “Animando” başlığı ile son bölüm eserin en canlı bölümüdür (72 metronom). Eserde kayıtlı sesler 11 *track* olarak düzenlenmiştir.

Eserin notası incelendiğinde farklı tempolarda ve başlıklarda 4 bölüm gibi görünse de bölüm araları bitiş çizgisi ile değil sadece iki çizgi ile ayrılmaktadır. Bu nedenle eser dinlendiğinde tek bölümmüş gibi bir etki bırakmaktadır. Ayrıca eser Klasik ya da Romantik dönemden alışık olduğumuz tarzda bir melodik yapıya sahip olmadığı için notayı incelemeyen bölümler arası çok az olan tempo farklılıklarını ayırt etmek oldukça güçtür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak 1950'lerden sonra Dünya çapında yaygınlaşmış elektro-akustik müzik, Türk bestecileri tarafından da önemsenmekte ve eserler bestelenmektedir. İlyasoğlu'nun (2009) belirttiği gibi besteciler daha özgür olma adına elektro-akustik eserler bestelemenin yanı sıra günümüzde bestecilerin kendilerini farklı alanlarda tanıtabilmesi için bir gereklilik durumuna da gelmiştir.

Bestecilerin görüşleri doğrultusunda elektro-akustik müzik ya da uluslararası (klasik) müzik hakkında müzikal ve sanatsal birikimi olan dinleyicilerin (sanatçı, yorumcu, besteci vb.) bu tarz müziğe daha ilgili oldukları ve daha olumlu yorum yaptığı görülmektedir. Buna karşın bu konu hakkında yeterli müzikal ve sanatsal birikimi olmayan dinleyicilerin bu müzik türünü "korkutucu" buldukları hatta müzik olarak bile görmedikleri besteciler tarafından dile getirilmiştir.

Her müzik türünde olduğu gibi dinleyicinin ilgili müzik türü hakkında farklı örnekler dinler, eser hakkında daha çok bilgisi olur, bestelenme süreci, bestecinin düşüncesi, eserin içeriği ve belki de bestecinin eserde anlatmak istediğini bilirse o müzik tarzındaki eserlere ilgisinin ve beğenisinin artacağı düşünülmektedir.

Mesruh Savaş'ın Biçimsiz Yansımalar eseri yorumcuların sadece modern teknikleri seslendirebileceği bir eser değil aynı zamanda piyano, flüt ve elektronik olarak kullanılmış flüt seslerinin bir bütün olarak düşünülüp alışlagelmiş tınılardan farklı tınılar ve duygular sunulabilecek bir eser olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca eser, Türk Flüt Literatüründe çok az sayıda elektro-akustik eser olması ve basılmış olup seslendirmek isteyen yorumcuların kolayca ulaşabiliyor olması açısından öncü eserlerin arasında yer alması nedeniyle de önemlidir. Bunun yanı sıra eserin seslendirilmesinde gerekli olan kayıtlar besteciye ulaşarak elde edilebilmektedir. Bernardini ve Vidolin'in (2005) de belirttiği gibi özellikle *gerçek zamanlı seslendirilen elektro-akustik* eserleri seslendirmenin pek çok zorluğu olsa da bestecinin hala hayatta olup eseri seslendirme aşamasında kendisi ile iletişime geçilebileceğinden ve eserinin seslendirilme aşamasında yorumculara yol gösterebileceğinden dolayı bu eseri seslendirmek ilk bestelenen elektro-akustik eserleri seslendirmeye göre daha kolaydır.

ÖNERİLER

- Günümüz müziklerine aşina olabilmek için genel müzik eğitiminde sadece alışlagelmiş dönemlerin müziklerini değil 1950 sonrası bestelenen farklı akım ve tarzlardaki müziklerin de dinletilmesi, bu sayede dinleyicilerin yeni müzikler hakkında müzikal ve sanatsal bilgilerinin gelişmesi,
- Mesleki müzik eğitimi bölümlerinde ders içeriklerine yeni müzik tarzları hakkında bilgilerin eklenerek müzik öğrencilerinin bu alanda bilgi ve beğenilerinin artırılması,
- Bestecilerin sadece seslendirmesi zor, virtüözite gerektiren eserler değil her düzeyde elektro-akustik eserler besteleyerek müzik öğrencilerinin de bu tarz eserleri seslendirmelerine olanak sağlamaları,
- Yorumcuların elektro-akustik eserleri programlarına dâhil etmeleri,
- Bestecilerin ve yayın evlerinin elektro-akustik eserlerin basımını sağlayarak bu eserlere ulaşmanın kolaylaştırılması
- Araştırmacıların ve bestecilerin elektro-akustik eserlerin içeriği ve icrası hakkında çalışmalar yaparak ve yayımlayarak literatüre ve yorumcuya katkı sağlaması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aktüze, İ. (2004), *Müziği anlamak*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Alıcı, S. ve Atalay, N. (2018). *Çağdaş Türk bestecilerimizden piyano eşlikli flüt eserleri*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Bernardini, N. ve Vidolin, A. (2005). Sustainable live electroacoustic music. *Sound and Music Computing 2005 conference XV CIM, 24–26 November 2005, Salerno, Italy*.
- Erdal, K. Y. (2016). Elektronik müziğin gelişimi ve türk bestecilerin, elektronik müziğe katkıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 70-89.
- İlyasoğlu, E. (2009), *Zaman içinde müzik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- James, R. S. (1986). Avant-garde sound-on-film techniques and their relationship to electro-acoustic music. *The Musical Quarterly*, 72 (1), 74-89.
- Kutluk, F. (1997). *Müziğin tarihsel evrimi*. İstanbul: Ceylan Matbaacılık.
- Savaş, M. (Kişisel iletişim, 20 Temmuz 2011).
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Şenol, A. ve Demirbatır, E. (2012). Development of flute works in Turkey from Turkish Republic to Present. *Journal of Education and Future*, 1, 173-185.